

ಜಲಗಾರ

ಪಾತ್ರಗಳು

ಭೂದೇವಿ

ಶಿವ

ಜಲಗಾರ

ರೈತ

ಕಬ್ಬಿಗ

ಯುವಕ

ತಿರುಕ

ಭಟ್ಟ

ಬಾಲಕರು

ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ

ಇಬ್ಬರು ಪಾರ್ವರು

ಇಬ್ಬರು ತರುಣರು

ದೃಶ್ಯ ೧

ಭೂದೇವಿ

[ಉಷ್ಣಕಾಲ, ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ]

ಬಾರಾ, ಸಖಿಯೇ, ಉಷೆಯೇ, ಬಾರ;

ಕೆಂಪಿನ ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಯ ತಾರ.

ಮಬ್ಬಿನ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಗನು ಎತ್ತಿ

ಬಾರಾ ಉದಯಾಚಲವನು ಹತ್ತಿ.

ಹಸುರಿನ ಬನಗಳ ಮುದ್ದಿಸಿ ಬಾರ;

ಗಿರಿಶೃಂಗಗಳಾಲಿಂಗಿಸಿ ಬಾರ;

ಮಲಗಿಹ ಖಗಗಳ ಕರೆಯುತ ಬಾರ;

ಮಂದಾನಿಲನ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಬಾರ;

ಉದಯಾನಂದದ ಕಲಶವ ತಾರ;

ಬಾರಾ, ಸಖಿಯೇ, ಉಷೆಯೇ, ಬಾರ.

ಮಂಜಿನ ಜಪಮಣಿ ಮಾಲೆಯ ಹಿಡಿದು,
ವನಗಳ ವಿಕಸಿತ ಸುಮಗಳ ಮುಡಿದು,
ಹೂಗಳ ಕೆಂಪಿನ ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟು,
ತಳಿರಿನ ಸೊಬಗಿನ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟು,
ವೈರಿನ ರಮಣೀಯತೆಯನು ತೊಟ್ಟು,
ಮುಗಿಲಿನ ಕುರುಳನು ತೇಲಲು ಬಿಟ್ಟು;
ಉದಯದ ಹೂಗಳ ಸೊಬಗನು ಕೊಯ್ದು,
ವನಗಳ ನಗ್ನ ಗಭೀರತೆಯಾಯ್ದು,
ವಿಶ್ವದ ಗರ್ಭದ ಚೆಲುವನು ಹೊಯ್ದು,
ಮಾಯಾ ಮೋಹದ ಜಾಲವ ನೆಯ್ದು,
ತಳಿರಿನ ಹೂಗಳ ಸಂಕವ ಮಾಡಿ
ಬಾರಾ, ಉಷೆಯೇ, ನಲಿನಲಿದಾಡಿ.

(ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ಮೆಲ್ಲನೆ ರಂಗದಿಂದ ಜಾರುತ್ತಾಳೆ. ಜಲಗಾರನೊಬ್ಬನು ಕೈಲಿ ಬುಟ್ಟಿ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದು
ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದವನು ಗುಡಿಸಲೆಳಸಿ ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ)

ಜಲಗಾರ

ಏನಿದೈಕಿಲ್ಲೋನೆ ಸುರಿಯುತಿಹುದೆಡೆಬಿಡದೆ!
ಮುಸುಗಿಹುದು ಬಿಳಿ ಮಬ್ಬು. ಅಡಿಯಿಡಲು ಬೀದಿಯೇ
ಕಾಣಿಸದು ಕಂಗಳಿಗೆ, ಮಂಜು ಹರಿಯುವವರೆಗೆ
ಕುಳಿತಿಲ್ಲ, ನಲಿಯುವೆನು ನಲ್ಲಬ್ಬಗಳ ಹಾಡಿ.

(ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಅರೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಪೊರಕೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು
ಹಾಡುತ್ತಾನೆ)

ಮೂಡಿ ಬಾ, ಮೂಡಿ ಬಾ,
ಬೇಗ ಬಾ, ಬಾ ಬಾ!
ತೊಳಗಿ ಬಾ, ಬೆಳಗಿ ಬಾ,
ಜಗದ ಕಣ್ಣೆ, ಬಾ ಬಾ !
ಮಲೆಯ ಹತ್ತಿ ಮುಸುಗನೆತ್ತಿ
ಹಸುರ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತ ಬಿತ್ತಿ
ಜಗದೆವೆಗಳ ತೆರೆಯುತ
ಕಮಂಗಳ ಬಿರಿಯುತ,

ತಿರೆಗೆ ಜೀವಕಳೆಯ ನೇಡಿ
ಜನಗಲೆದೆಗೆ ರಸವನೂಡಿ
ಮೂಡಿ ಬಾ, ಮೂಡಿ ಬಾ,
ಬೇಗ ಬಾ, ಬಾ ಬಾ !
ತೊಳಗಿ ಬಾ, ಬೆಳಗಿ ಬಾ,
ಜಗದ ಕಣ್ಣೆ, ಬಾ ಬಾ !
ಮುಗಿಲಿನಲಿ ಕೆಂಪ ಹೊಯ್ಬು,
ದಿಮಣಿಯೆ, ಬಾ ಬಾ;
ಬೆಳಕಿನಲಿ ಬಲೆಯ ನೆಯ್ಬು,
ತಿಮಿರಾರಿ, ಬಾ ಬಾ;
ಬಾನ ಹೆಣ್ಣನೊಲಿಯುತೊಮ್ಮೆ,
ನಲದ ಹೆಣ್ಣನೊಲಿಯುತೊಮ್ಮೆ,
ಒಮ್ಮೆ ಬನದ ದೇವಿಯ
ಒಮ್ಮೆ ಜಲದ ದೇವಿಯ
ಸರಸದಿಂದಲೊಲಿಯುತಾಡಿ
ಕಿರಣಮಾಲೆಗಳನು ಸೂಡಿ
ಮೂಡಿ ಬಾ, ಮೂಡಿ ಬಾ !
ಬೇಗ ಬಾ, ಬಾ ಬ !
ತೊಳಗಿ ಬಾ, ಬೆಳಗಿ ಬಾ;
ಜಗದ ಕಣ್ಣೆ, ಬಾ, ಬಾ !

(ಹಾಡನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮೂಡಣ ದಸೆಯನ್ನು ನೋಡಿ)

ಮೆಲುನಡೆಯನಿಡುತ ಅರುಣೋದಯವು ಮೂಡಣದ
ಬಾನೆಡೆಯೊಳೋಕುಳಿಯ ಚಿಲ್ಲತ್ತ ಮೂಡುತಿದೆ,
ಹಸುರಿನಲಿ ಮುತ್ತುಗಳ ಹೊಂಬೆಳಗ ಸೂಸಿ.
ಹಿಂಜರಿದು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲಡಗುತಿಹ
ಕತ್ತಲೆಯ ಮೊತ್ತದಿಂ; ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಂ ತೀವಿ
ನಲಿವ ನರುಗಂಪಿನಿಂ, ಪೆಂಪಿನಿಂ; ಮೈಸೋತ
ದಲದಂತೆ ಬೆದರಿ ಹಿಂಜರಿದು ಮರೆಯಾಗುತಿಹ
ಮಂಜಿನಿಂ; ನೇಸರಾಗಮನದಲಿ ಕಣ್ಣೆರೆದು,
ಮೈಕೊಡವಿ, ಮರದಿಂದ ಮರದೆಡೆಗೆ ಸಂತಸದಿ
ಹಾರುತ್ತ, ನುಣ್ಣನಿಯ ಬೇರುತಿಹ ಹಕ್ಕಿಗಳ

ಗೇಯದಿಂಚರದಿಂ; ನಲವಿಂದ ಸುಳಿಸುಳಿದು
 ತಳಿರ ಕಾವಣಗಳಲಿ ಒಯ್ಯೊಯ್ಯನಾಡುತಿಹ
 ಕುಳಿರೆಲರಿನಿಂಪಿನಿಂ; ಎಲರಿನಲಿ ತಲೆದೂಗೆ
 ನರುಗಂಪನೀಡಾಡಿ ಬಿರಿಯುತಿಹ ಪೂಗಳಿಂ;
 ಪೂಗಲಲಿ ಬಂಡುಣಲು ಹಾರೈಸಿ, ಸುತ್ತಿ
 ಮೊರೆಯುತಿಹ ಸೊಕ್ಕಿದಳಿ ನಿಕರದಿಂ; ಬಿತ್ತರದ
 ಬಾನಿನಿಂ; ಬಾನಿನಲಿ ತೇಲುತಿಹ ಮುಗಿಲಿನಿಂ;
 ರಮ್ಯಾರುಣೋದಯವದೆಂತು ಚೆಲ್ವಾದುದು !
 ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತನನೆಮಗೆ ಸಾಧಿಸಲು, ತೋರಿಸಲು,
 ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು ಸಾಲದೇ? ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯಮಿದು
 ಸಾಲದೇ? ಪಳವಾತದೇಕೆ? ಬಿಜ್ಜೆಯೇಂ
 ತೋರ್ಕುಮೇ ಎದೆಯರಿವು ತೋರದಾ ಪರಮನಂ? -
 ಇಷ್ಟು ಮುಂಜಾನೆಯಲಿ ಹಾಡುತ್ತ ಬರುವರಾರು?

(ರಂಗದ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ರೈತನೊಬ್ಬನು ಹಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ರೈತ

ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯು ನಾನು;
 ಮಣ್ಣಿನ ಭೋಗಿಯು ನಾನು !
 ಕೆರೆಗಳ ತೊರೆಗಳ ಗೆಳೆಯನು ನಾನು,
 ಹೊಲಗಳ ಬನಗಳ ದೊರೆ ನಾನು.
 ಹೊಯ್ಯುವೆ, ಗೆಯ್ಯುವೆ, ಕೊಯ್ಯುವೆ ನಾನು;
 ಉಣ್ಣುವೆ, ಉಣಿಸೀಯುವೆ ನಾನು.
 ನೇಗಿಲ ಗೆರೆಯೇ ತೋರುವುದೆನಗೆ
 ಮುಕ್ತಿಯ ಹಾದಿಯನು;
 ವೇದಗಳಲ್ಲಾ ನೆಗೆನೆಗೆದರಿಯದ
 ಅಂತ್ಯದ ಆದಿಯನು.
 ನನ್ನಿಯನರಿಯುವೆ ಕರ್ಮದಲಿ;
 ಸೊಗವನು ಕಾಣುವೆ ಧರ್ಮದಲಿ !
 ಬದುಕಿ ಬಾಳಿ ನಾ ಗೆಯ್ಯುವೆ ನಲಿಯುವೆ,
 ಇಹಪರಗಳ ನಾ ಸಾಧಿಸುವೆ.
 ಬದುಕಿ; ಬಾಳಿ; ಕರ್ತವ್ಯವ ಮಾಡಿ;
 ಮೇಲಾಗುವುದನು ಬೋಧಿಸುವೆ !

ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯು ನಾನು !
ಮಣ್ಣಿನ ಭೋಗಿಯು ನಾನು !

(ಹಾಡನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ತಾನು ತಂದ ಹಣ್ಣುಕಾಯಿ ಕೆಳಗುಟ್ಟು, ಉಟ್ಟ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ
ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ)

ತಿರೆಯ ಪೊರೆದವರೆನ್ನ ಸಹಕರ್ಮಿಗಳು ದರ್ಮಿಗಳು!
ನನ್ನವರ ಬಲದಿಂದಲೇ ದೊರೆಗಳಾಳಿದರು,
ಬಾಳಿದರು ರಣವೀರರರಿಗಳನು ಹೂಳಿದರು.
ಕಬ್ಬಿಗರು ನಲ್ಲಬ್ಬಗಳ ಬರೆದು ಹಾಡಿದರು;
ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಕಲ್ಲಿನಲಿ ಕತೆಗಳನು ಕೆತ್ತಿದರು!
ಮಣ್ಣಾದ ನೇಗಿಲಾಶ್ರಯದಿ ಬೆಳೆದಿಹುದು,
ಉಳಿದಿಹುದು, ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ. ರೈತರೇ
ಭೂಮಿಗಿಳಿದಿಹ ಕಾಮಧೇನುಗಳು; ರೈತರೇ
ಧರೆಯೊಳಿಹ ಜಂಗಮ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳು.

ಜಲಗಾರ

ಮುಂಜಾನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿತಿಹೆ, ರೈತ?

ರೈತ

(ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೀಡಿ)

ಓಹೊ ನೀನರಿಯೆಯಾ? ಇಂದು ನಮ್ಮೂರ
ಶಿವಗುಡಿಯ ಜಾತ್ರೆ! ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆ ನೀನು?
ತೇರಳೆಯಲೆಂದನಿಬರೂ ಬರುತಿಹರು.

ಜಲಗಾರ

ನನಗೇಕೆ ಶಿವಗುಡಿಯ ಜಾತ್ರೆ? ಜೋಯಿಸರು
ದೇಗುಲದ ಬಳಿಗೆನ್ನ ಸೇರಿಸರು.

ರೈತ

ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂತು ಕೈಮುಗಿದು ಬಾ.

ಜಲಗಾರ

ಕರ್ಮವಾರಾಧನೆ, ಸೇವೆಯೇ ಪೂಜೆ.

ನನ್ನ ಭಾಗಕೆ ಪರೊಕೆ ಆರತಿ. ಗುಡಿಸುವುದೆ
 ನನ್ನ ದೇವರ ಪೂಜೆ! - ನಿನ್ನ ದೇಗುಲದಡೆಗೆ
 ಹೋದೆನ್ನ ಕಂದನಂ ಬೈದಿರಿದು ನೂಕಿದರು.
 ಶಿವಗುಡಿಯ ಶಿವನು ಜೋಯಿಸರ ಶಿವನಂತೆ;
 ನನ್ನ ಶಿವನೀ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಹನು. ನನ್ನ ಶಿವ
 ಕೊಳೆತ ಕಸದೊಳಗಿಹನು. ಕಪ್ಪುರದೊಳಿಲ್ಲ;
 ಮಂಗಳಾರತಿಯೊಳಿಲ್ಲ; ಹೂವುಗಳಿಲ್ಲ.
 ಯಾವೆಡೆಯೊಳಾನಿಹೆನೊ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಇಹನು.
 ನನ್ನದೆಯೆ ದೇಗುಲ; ನನ್ನೊಲೈಯದೆ ಪೂಜೆ.
 ನಾನೆಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಕೈಮುಗಿವೆನೋ ಅಲ್ಲಿ
 ತಾನಿಹನು. ನಾನೆಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಮವೆಸಗುವೆನೊ
 ಅಲ್ಲಿ ಮೈದೋರುವನು. ಶಿವಗುಡಿಯದೆನಗೇಕೆ? -
 ನೀನೇನು ಶಿವಗುಡಿಗೇತೆರಳುತಿಹೆಯಾ?

ರೈತ

ಹೌದು; ಶಿವನ ನೋಡಲು ಗುಡಿಗೆ ಹೊರಟಿಹೆನು -
 ದರುಶನಕೆ. ಅದಕಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಯಿಗಳನೆಲ್ಲ
 ತಂದಿರುವೆ; ನೋಡಿಲ್ಲಿ.
 (ತೋರುತ್ತಾನೆ.)

ಜಲಗಾರ

ಶಿವನ ಕಾಣಲು ನೀನು
 ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವೆಯೇನು? ನಿನ್ನ ನೇಗಿಲ ಗೆರೆಯ
 ದಿವ್ಯ ದೇವಾಲಯದಿ ಶಿವನ ಕಾಣೆಯ ನೀನು?
 ಉಳುವಾಗ, ನೆಡುವಾಗ ಪೂಜೆಮಾಡುವೆ ನೀನು.
 ದೇಗುಲದ ಪೂಜಕನು ಬೈಗಿನಲೆ ಬೆಳಗಿನಲಿ
 ಪೂಜಿಸಿದರೇನಂತೆ? ನಮ್ಮ ಜೀವವೆ ನಿಚ್ಚ
 ಪೂಜೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಮವೆ ನಿತ್ಯಯೋಗ.
 (ರೈತನು ತನ್ನ ಪೂಜಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)
 ಜಲಗಾರನೆಂದುದಿದು ವೇದ ನುಡಿಯಿಲ್ಲ;
 ತೆರಳು, ನೇಗಿಲಯೋಗಿ, ಶಿವನ ಪೂಜಿಸು, ಹೋಗು.
 (ಗುಡಿಸುತ್ತಾನೆ)

ರೈತ

ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಜಲಗಾರ, ಇಂದು ಜಾತ್ರೆಯ ದಿವಸ,
ಇಂದು ಸುಗ್ಗಿಯ ಹಬ್ಬ; ಇಂದು ಆಟದ ದಿನ.
ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತಸದಿ ಶಿವನಪೂಜೆಯನು ಮಾಡಿ
ನಲಿಯುವರು. ನೀನೂ ಬಾ.

ಜಲಗಾರ

ಹೌದು, ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿ,
ಲೋಕ ನಗಬೇಕಾದರಾದರಳಬೇಕು!
(ಗುಡಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ರೈತ

(ಸ್ವಗತ)
ಸೊಗದ ಮೋರೆಯನೆ ಕಂಡರಿಯನೀ ಜಲಗಾರ.
ಪೂಜೆಯೆಂಬುದನರಿಯ; ದೇವನೆಂಬುದನರಿಯ;
ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಸುಟ್ಟರೂ ಹೋಗುವುದೆ?
(ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)

ಜಲಗಾರ

ಭೂಮಿಯಲಿ ಹುಟ್ಟುಕುರುಡರಿಗಿಂತ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ
ಕುರುಡರೆನಿತೊಳರು? ಬನದ ಕೆಂದಳಿರಲ್ಲಿ
ಬಗ್ಗಿಸುವ ಕೋಗಿಲೆಯ, ನಿನ್ನ ಪುಗಲಿಂಚರದಿ
ಪರಮವಾಣಿಯ ಕೇಳದವಗೆ ಕಿವಿಯಿದ್ದರೇಂ?
ಎಲೆ ರಮ್ಯವನಗಳಿರ, ನಿಮ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯದಲಿ
ಪರಮಾತ್ಮನಂ ಕಾಣದವತಿದ್ದರೇಂ ಕಣ್ಣೆರಡು?
ಜಗದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಜಗದುದಯ ಕಾರಣನ
ಕಾಣದವನೆಂತು ಕಾಣ್ಬನು ಶಿವನ, ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ?
ತಣ್ಣದಿರ ಬೆಂಗದಿರನರಿಲುಗಳೆ ಸೊಡರುಗಳು.
ಸುಮಮಾಲೆ ಅಲರುಗಳ ಚೆಲ್ಲುತಿರುವಡವಿಗಳು.
ಮುನ್ನೀರು ತೊರೆ ಕೆರೆಗಳೇ ಪಂಚಪಾತ್ರೈ.
ಬಿತ್ತರದ ಬಾಂದಳವೆ ಗೋಪುರಂ! ಹೊಳೆಗಳಲಿ
ಹರಿವ ಸಲಿಲವೆ ತೀರ್ಥ; ಸುಮಗಂಧವೇ ಧೂಪ.
ಹಕ್ಕಿಯಿಂಚರವೆ ಸುಸ್ವರಮೇಳ! ಎದೆಯೊಲವೆ

ವರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ. ಭಕ್ತಿಯೆ ದಿವ್ಯಾತ್ಮ ಯಜ್ಞ.
ಎದೆಯ ಮಣೆಯೇ ಯಜ್ಞಶಾಲೆ!
ನಲ್ಲಾತುಗಳೆ ಮಂತ್ರಘೋಷ; ನೀತಿಯೆ
ಪರಮ ವೇದ. ತಿರೆಗಿಂತ ದೇಗುಲವದೊಳದೇನ್?
(ಹಾಡುತ್ತಾನೆ)

ಗುಡಿಯೊಳಗಿರಲು ದೇವ
ಒಡೆಯನಾರೀ ಜಗವ ಕಾವ?
ವಿಗ್ರಹದೊಳಿರೆ ರಾಮ
ಯಾರದೀ ಲೋಕದಾರಾಮ?
ಮೂಡಣದೊಳಿಹನು ಹರಿ;
ಪಡುವಲೊಳಿಹನು ಅಲ್ಲಾ!
ಹೃದಯದೊಳು ನೀ ನೋಡೆ
ಸಲೆ ವಿಚಾರವ ಮಾಡೆ
ಅಲ್ಲಿರುವನು ಕರೀಮ;
ಅಲ್ಲೆ ತೋರ್ಪನು ರಾಮ!
ಜಗದ ಮನುಜರಿಗೆಲ್ಲಾ
ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿಹನಲ್ಲಾ!
ಅಲ್ಲ ರಾಮರ ಕಂದನ್
ಆಗಿರುವನು ಕಬೀರ!
ಆತನೇ ಎನಗೆ ಗುರು
ಮೇಣಾತನೇ ಪೀರ!
(ಇಬ್ಬರು ಪಾರ್ವರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ)

ಮೊದಲನೆ ಪಾರ್ವ
ಕೊಳಲಿನಿನಿದನಿಯಂತೆ ಸವಿಗೊರಲಿನಿಂದೊಗೆದ
ಗಾಯನವದೆನಿತಿಂಪು! ಹಾಡಿದವರಾರೊ?

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ವ
ಯಾರೊ ದಿವ್ಯಾತ್ಮನಿರಬೇಕು. ಮಧುರತಮ
ಗಾಯನವು ಅಮಲತಮ ಹೃದಯದಿಂದಲ್ಲದೆ
ಹೊರಗೊಮ್ಮಲರಿಯದು! ಗುಡಿಯ ಬಳಿಯಾದರೂ
ಹಾಡಿದನೆ!

ಮೊದಲನೆ ಪಾರ್ವ

(ಜಲಗಾರನನ್ನು ನೋಡಿ)

ಜಲಗಾರ, ಹಾಡಿದವರಾರೊ?

ಜಲಗಾರ

(ಕೈಮುಗಿದು)

ನಾನೇ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ: ತಮ್ಮನುಗ್ರದಿಂದ.

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ವ

ಅಮನಂತೆ! ಬರಿಯ ಸಟೆ! ಹೋಗೋಣ ಬಾ.

ಮೊದಲನೆ ಪಾರ್ವ

ಸಂಗೀತವನಿತೇನು ಮನಮೋಹಿಪಂತೆ

ಇರಲಿಲ್ಲ, ಗಾನದೇವಿಯು ಹೀನ ಜಲಗಾರನನ್

ಒಲಿಯುವಳೆ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ವ

ಶೂದ್ರರೊಳ್

ಕವಿವರ್ಯರುದಿಸುವರೆ? ಹುಟ್ಟುವರೆ ಪಂಡಿತರ್?

ಜನಿಸುವರೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ್? ಗಾಯಕರ್? ಯೋಗಿಗಳ್?

ಅಸದಳಂ! ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಹೋಗೋಣ.

ಮೊದಲನೆ ಪಾರ್ವ

ಇರಲಿ,

ಇವನ ಹಾಡೆನಿತಿಂಪು ತೋರಿದರು, ಗುಡಿಯ ಬಳಿ

ಬೇಡ! ಕೇಳಿಲ್ಲ! ಶಿವಗುಡಿಯ ಗಂಟೆಗಳ್

(ಹೋಗುತ್ತಾರೆ)

(ಜಲಗಾರನು ಅವರನ್ನೇ ನೋಡಿ ನಗುತ್ತಾ ಗುಡಿಸಲಾರಂಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುವ ಜನಗಳ ಗುಂಪು ಹೋತ್ತದೆ. ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಸುವವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ.)

ಯುವಕ

ಜಗದುದಯ ಕಾರಣನೆ, ಹೇ ಜಗದವ್ಯಕ್ತ

ಮೂರ್ತಿ, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನರಿವರಾರು?

ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯ ತಿರುಳ ಹೊಕ್ಕು ಮುಟ್ಟಿದರಾರು?
ಯುಗಯುಗಗಳಿಂ ಬಿಡದೆ ತಿಳಿಯಾಳದಾಗಸದಿ
ತೊಳಗುತಿಕ ಸೂರ್ಯನನು, ಮುಂಬೆಳಗಿನಲಿ ಮೂಡಿ
ಬೈಗಿನಲಿ ಮಡಿವ ಕಿರಿಯ ಹೂ ನಗುವಂತೆ
ಮಾಡಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯ ಮೈವೆಯೆಂತು?
ಕೆಲವರಾಡುವರುಳಿದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು:
ಯಾರ ಸಂತಸವಾರ್ಗ? ಉದ್ದೇಶವೇನಿಹುದು?
ದಿನದಿನವು ಎಡೆಬಿಡದೆ ತೈಯ್ಯತಿಕ ಜಲಗಾರನ್
ಈತಂಗೆ ಯಾವ ಫಲವನು ಎಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿರುವೆ?
ಮಹಿಮೆ ಯಾವುದು ಕಸದೊಳಡಗಿಹುದು?
(ಜಲಗಾರನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ)

ಜಲಗಾರ,
ಜಾತ್ರೆಯೊಳು ಕೂಡ ನಿನಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲವೆ?
ನಾಳೆ ಗುಡಿಸುವೆಯಂತೆ; ಬರಬಾರದೆ ಈಗ?
ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿರಲಿ;
ಬಾ, ಹೋಗೋಣ!

ಜಲಗಾರ

ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೊಂದು ದಿನ;
ಕರ್ಮ ಕಾಲದಂತ್ಯದವರೆಗೆ! ಒಂದು ದಿನ
ಜಾತ್ರೆ; ಅದಕಾಗಿ ಯುಗಯುಗದ ಯಾತ್ರೆ!
ತೆರಳು, ಯುವಕನೆ, ತೆರಳು; ಶಿವನ ಗುಡಿಯೊಳಗರಸು;
ನಾನು ಪುಡಿಯೊಳಗವನನರಸುವೆನು.

(ಜಲಗಾರನು ಗುಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯುವಕನು ಅವನನ್ನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ, ಅವನು ಕಾಣದಂತೆ ಅವನಿಗೆ
ಕೈಮುಗಿದು, ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ತಿರುಕನೊಬ್ಬನು ತಿರಿಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಕುರುಡ, ಕುಂಟ.)

ತಿರುಕ

(ರಾಗವಾಗಿ)

ಧರ್ಮರೇ!
ದೇವರೆ! ತಾಯ್ತಂದೆ! ಕಾಸು ಕೊಡಿರಪ್ಪಾ!
ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಹಸಿದು ಸಾಯುತಿಹೆನಪ್ಪಾ!
ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ! ಕಾಲಿಲ್ಲ! ಧರ್ಮರೇ! ತಾಯ್ತಂದೆ!
(ಭಟ್ಟನೊಬ್ಬನು ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾ ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ಭಟ್ಟ

(ರಾಗವಾಗಿ)

ತ್ವಮೇವ ಮಾತಾ ಚ ಪಿತಾ ತ್ವಮೇವ!

ತ್ವಮೇವ ಬಂಧುಶ್ಚ ಸಖಾ ತ್ವಮೇವ!

ತ್ವಮೇವ ವಿದ್ಯಾ ದ್ರವಿಣಂ ತ್ವಮೇವ!

ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಮಮ ದೇವದೇವ!

(ಭಿಕ್ಷುಕನು ಅವನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ)

ತಿರುಕ

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ, ಧರ್ಮರೆ, ಕಾಸು ಕೊಡಿರುಪ್ಪಾ!

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಹಸಿದು ಸಾಯುತಿಹೆನಪ್ಪಾ!

ಭಟ್ಟ

(ಕೋಪದಿಂದ)

ನೀ ಸತ್ತರೆನಗೇನೊ? ಮಡಿಬಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟುವೆಯೆ?

ಅದಕೆ ದೇವರು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಂಗಿಸಿದ್ದು!

(ತ್ವಮೇವ ಪಾತಾ ಚ . . . ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೊಗುತ್ತಾನೆ.)

ತಿರುಕ

(ಹತಾಶನ ರೋಷದಿಂದ)

ನೀನೇಕೆ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿರುವೆಯಪ್ಪಾ,

ಪರಮಾತ್ಮ? ಗುಡಿಗಳಿವು ಪಾಪಿಗಳ ಭೋಗಿಗಳ

ಗೂಡುಗಳು! ಪೂಜೆಯಿಂಬುದೊ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನು

ಜೋಗುಳದಿ ಮಲಗಿರುವ ಕಾಳಮಂತ್ರವು, ದೇವ!

ಕಾಪಾಡು! ಕಾಪಾಡು!

(ಒರಗುತ್ತಾನೆ)

(ಇಬ್ಬರು ತರುಣರು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣ

ದೇಗುಲದೊಳವಿತುಕೊಂಡಿಹನಂತೆ ಪರಶಿವನು!

ಜಗವೆಲ್ಲ ದೇವನಿಹ ಗುಡಿಯಲ್ಲವೇ, ಗೆಳೆಯ? -

ಮತದ ಮದ್ಯವ ಕುಡಿದು ತಲೆಕೆಟ್ಟಿಹುದು ಮಂದಿ!

ಎರಡನೆಯ ತರುಣ

ಮೊದಲ ರಕ್ತನ ಮೊದಲ ಬೆಪ್ಪನ ಸಂಧಿಸಲು
ಸಂಭವಿಸಿತೆಂಬರೀ ಮತ ಎಂಬ ಮತಿವಿಕಾರಂ.
ದೊರೆ ಪುರೋಹಿತರ್ ಅವಳಿಮೊಲೆಯೂಡಿ ಸಲಹಿದರದಂ.
ಮತದ ಮದಿರೆಯನೀಂಟಿ ಮಂಕುಬಡಿದಿದೆ ಜನಕೆ.
ಕೊನೆ ದೊರೆಯ ಕೊರಳಿಗಾ ಕೊನೆ ಪುರೋಹಿತನ ಕರಳ
ಉರೂಳಾಗುವಾ ವರೆಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಈ ದರೆಗೆ!

ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣ

ಪೂರ್ವಿಕರ ಮೂಢತನಕಾದಿಯೆಂಬುವುದೆಲ್ಲಿ?
ಅಂತವೆಂಬುದೆಲ್ಲಿ? ಹೇಳುವುದು ಒಂದು,
ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು! ಜಗದೊಡೆಯನೆಲ್ಲಿಯುಂ
ಇರುವನೆಂಬರು ಒಮ್ಮೆ! ಗುಡಿಯಲರಸುವರೊಮ್ಮೆ!
ನಿರಾಕಾರನವನೆಂದು ಸಾರುವರು ಒಮ್ಮೆ;
ಮೂರ್ತಿಗಳ ಮಾಡಿ ಆರಾಧಿಸುವರಿನ್ನೊಮ್ಮೆ!
ಒಂದು ಸಲ ಸರ್ವರೊಳು ಅವನಿರುವನೆನ್ನುವರು;
'ಹೊಲೆಯ ನೀ ದೂರವಿರು' ಎಂದೆಂಬರಿನ್ನೊಮ್ಮೆ!
ನುಡಿಗೂ ನೆಗೆಳ್ತೆಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ!
ಇದೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣ.
ಬಡಜನರ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡದಿಹ, ಮರುಗದಿಹ
ಹಾಳು ಪೂಜೆಯದೇಕೆ? ಹಸಿದ ಜನಗಳಿಗೆ
ಕೊಡರೊಂದು ಕಾಸ; ತಣ್ಣಗಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳ
ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆಯನು ಬೆಣ್ಣೆಯನು ಸುರಿಯುವರು.
ಕರ್ಪೂರದಾರತಿಯ ಬೆಳಗುವರು ವಿಗ್ರಹದ
ಮುಂದೆ ತಲೆಬಾಗಿ. ಸತ್ತ ದೇವರ ಪೂಜೆ
ಮಾಡುವರು. ಜೀವದ ದರಿದ್ರನಾರಾಯಣರ
ಸೇವೆಯಲ್ಲವೆ ಪರಮ ಪೂಜೆ?

ತಿರುಕ

ಧರ್ಮರೇ!
ಕಣ್ಣೆಲ್ಲ, ಹಸಿದಿಹನು, ಸಾಯುತಿಹನಪ್ಪಾ!
ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೇ, ತಾಯ್ತಂದೆ, ಕಾಸು ಕೊಡಿರಪ್ಪಾ!

ಎರಡನೆಯ ತರುಣ

ಕಾಸಿದೆಯೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿ?

(ಎಂದು ತಟಕ್ಕನೆ ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣದ ಸದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.)

ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣ

ಹಾಗಲ್ಲ, ಮಿತ್ರ!

ಕೊಡುವುದನು ನೋಡಿ ಕೊಡಬೇಕು!

“ನರಜನುಮವತ್ಯಧಿಕವದರೊಳು

ಗುರಹಿರಿಯರಿವರೆಂದು ದಾನ

ಕ್ಕರುಹರಿವರಲ್ಲೆಂದು ನೋಡದೆ ಮೂಢ ಮಾರ್ಗದಲಿ

ಕರೆದಪಾತ್ರಂಗಿತ್ತು ಪಾತ್ರನ

ಪರಿಹರಿಸಲೀಯೆರಡರಿಂ ಸಂ

ಹರಣವೈದುವುದಾರ್ಜಿಸಿದ ಧನವರಸ ಕೇಳೆಂದ!”

ಎಂಬ ವಿದುರನ ನೀತಿಯರಿಯೆಯಾ ನೀನು?

ಇವನೇನು ಕುರುಡನೇ? ಇವನು ಬಲು ಸೋಮಾರಿ!

ನೋಡೆನಿತು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿಹನು? ನೋಡು!

ದುಡಿಯಬಾರದೆ ಇವನು? ಭಿಕ್ಷುಕರ ದೆಸೆಯಿಂದ

ದೇಶವೇ ಹಾಳಾಯ್ತು!

(ಕುರುಡನ ಬಳಿಸಾರಿ)

ಲೋ! ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು

ಕರುಡೇನೊ, ರಕ್ಕ!

(ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆ ಎಳೆದು ನೋಯಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ತಿರುಕ

(ಕೂಗಿ ಗೋಳಾಡಿ)

ಪರದೇಶಿಯಪ್ಪಾ!

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲವಪ್ಪಾ! ನಿನ್ನ ದಮ್ಮಯ್ಯಪ್ಪಾ!

ನಿನ್ನ ಕಾಸೆನಗೆ ಬೇಡಪ್ಪಾ! ಕಣ್ಣು

ಚುಚ್ಚಿ ಬೇಡಪ್ಪಾ!

(ಜಲಗಾರನು ಓಡಿಬಂದು ತರುಣನನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ)

ಜಲಗಾರ

ಬಿಡಿರಪ್ಪಾ! ಪಾಪ,

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವವಗೇತಕೀ
ಗೋಳು?

ಮೊದಲನೆಯ ತರುಣ

(ಕೋಪದಿಂದ)

ಸೊಕ್ಕೇನೊ ನಿನಗೆ?. . . . ತಿಂದ ಸೊಕ್ಕೇ?

ಮೈಮುಟ್ಟುವೆಯ ಬಂದು!

(ಅವನನ್ನು ಒದ್ದು ನೋಕಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.)

ಜಲಗಾರ

ದೇವರೇ, ದೇವರೇ!

ಶತ್ರುಗಳ ಕಾಟವಾದರು ಬೇಕು; ನಮಗಾಗಿ
ಮಿತ್ರರೆಂಬುವ ನೆವದಿ ಮರುಕ ತೋರುವ ಜನರ

ಕೃತ್ರಿಮದ ಕಾಟ ಬೇಡ! ಭಟ್ಟನಾದರೊ ಬೈದು

ಹೋದ. ಬಡಜನರಿಗಾಗಿ ಮರುಗುವ ಇವರು

ಭಿಕ್ಷುಕನ ಕಣ್ಣಿರಿದು, ಒದ್ದು, ತೆರಳಿದರು!

(ಮರುಕದಿಂದ) ನಿನಗೇನು ಬೇಕಣ್ಣಾ!

ತಿರುಕ

ಸಾಯುತಿಹೆನಪ್ಪಾ,

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ! ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಹಾಕುವೆಯಪ್ಪಾ!

ಜಲಗಾರ

ಬಡವರಿಗೆ ಬಡವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ? -

ಲೋಕದಲಿ ಕಂಬನಿಯನೊಂದನೊರಸಿದ ನರನೆ

ಧನ್ಯ! ನಿಟ್ಟುಸಿರನೊಂದ ಸಂತೈಸುವನೆ

ಮಾನ್ಯ! ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮರುಗಿ ತುತ್ತೊಂದ

ನೀಡುವನೆ ಶಿವನೆಗೆಣೆ! ಹೆರರ ಗೋಳನು ಕಂಡು,

ಎದೆ ಬೆಂದು, ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟೊಬ್ಬನನು ಕೈಹಿಡಿದು,

ಜೀವನದ ಕರಿಮಣಿಯ ಕತ್ತಲಲಿ ಕಿರಣವೊಂದನು

ತಂದು ಭರವಸೆಯನೀಯುವಾತನೆ ಋಷಿ!

ಅದೆ ಪೂಜೆ, ಧರ್ಮ, ಯೋಗ, ಭಕ್ತಿ!

ಎದ್ದೇಳು, ಭಿಕ್ಷುಕನೆ, ನನ್ನನ್ನದೊಳೆ, ಮುಷ್ಠಿ

ನಿನಗಿಕ್ಕಿ, ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವೆನು. ನೀನೆನ್ನ
ಸೋದರ, ನೀನೆನ್ನ ದೇಗುಲ! ನೀನೆನಗೆ
ಪರಶಿವ! ಏಳು; ಮೇಲೇಳು, ಸೋದರನೆ!
(ತಿರುಕನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ಪರದ

ದೃಶ್ಯ ೨

[ಸಾಯಂಕಾಲ ಭೂದೇವಿ ಬಂದು ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ]

ದೂರದಿಂದ ಮೆಲುನಡೆಯಲಿ
ಸಂಜೆವೆಣ್ಣು ಬರುವಳು - ಬಹು
ದೂರದಿಂದ ಬರುವಳು!
ನೀಲಗಗನದಾಚೆಯಿಂದ
ನಲಿದು ತೇಲಿ ಬರುವಳು - ತವ
ರೂರಿನಿಂದ ಬರುವಳು.

ಸರಸದಿಂದ ತೊರೆಯ ತಡಿಯ
ಮೇಲೆ ನಡೆದು ಬರುವಳು - ಸುಖ
ಶಾಂತಿಗಳನು ತರುವಳು.
ಸೆರಗಿನಿಂದ ಗಿರಿವನಗಳ
ಮುಸುಗುತೇರಿ ಬರುವಳು - ಮನ
ಮೋಹಿಸುತ್ತ ಬರುವಳು.

ಹಾಡುವಾ ಮಿಹಂಗಮಗಳ
ಗೂಡಿಗಟ್ಟಿ ಬರುವಳು - ನಲಿ
ದಾಡಿಯಾಡಿ ಬರುವಳು.
ಗೆಜ್ಜೆಗಳನು ಗಲಿರೆನಿಸುತ
ಹಜ್ಜೆಯಿಡುತ ಬರುವಳು - ನಸು
ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಬರುವಳು.

ವ್ಯೋಮವವಳ ಮಣಿಕಿರೀಟ,
ಭೂಮಿ ಪಾದಪೀಠವು - ವನ
ಧಾಮ ಹಸುರಿನುಡುಗೆಯು.
ಇಂದವವಳ ಮಕುಟಮಣಿಯೆ;
ತಾರೆ ರನ್ನಗಿಡಿಗಳು - ಕುರು
ಳೋಳಿ ನೀಲ ಮೇಘವು.

ತಣ್ಣನೆಲರ ಕೂಡಿಯಾಡಿ
ಮೌನದಿಂದ ಬರುವಳು - ಅನು
ರಾಗದಿಂದ ಬರುವಳು;
ಗೂಢತರದ ಶಾಂತಿಯಿಂದ
ಜಗದೇವೆಗಳ ಮುಚ್ಚುತ - ವೈ
ಯಾರದಿಂದ ಬರುವಳು.

ದಿನದ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬೆಂದು
ಬಲು ಬಳಲಿಹ ಭೂಮಿಗೆ - ವಿ
ಶ್ರಾಂತಿಯಿತ್ತು ಬರುವಳು;
ನಲಿನಲಿಯುತ ಮೆಲುನಡೆಯಲಿ
ಸಂಜೆವೆಣ್ಣು ಬರುವಳು - ನೋ
ಡದೋ, ತೇಲಿಬರುವಳು!

(ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.)

(ಜಲಗಾರನು ಪೊರಕೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ಜಲಗಾರ

ಎನಿತು ಸೊಗಮೀ ಎಲರ್ ದುಡಿದು ಬಳಲಿದ ಮೈಗೆ!
ದಃಖವೆಂಬುದು ಸುಖದ ಕಿಂಕರನು. ಬಾಳೆನಿತು
ಸವಿಗನಸು! ಬಾಳೆಸವಿಯ ಸಿರಿಯಿದಿರ್ ಸಾವಕ್ಕು
ಬರಿಯ ಬಡತನಮಲ್ಲೆ? ಸೌಮ್ಯಮಲ್ಲೆ?

(ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಅರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರುತ್ತಾನೆ.)

ಮೂಡಿ, ಬಾ, ಚಂದಿರನೆ, ಬಾಳು ಸವಿಯೆಂಬುದನು
ಜಗಕೆಲ್ಲ ಸಾರುತ, ಮೂಡಿ, ತಾರಕೆಗಳಿರ,
ಜೀವದಾನಂದವನು ತಿರೆಗೆಲ್ಲ ತೋರುತ,
ಬೀಸು, ಬೀಸೆಲೆ ಮಂದಮಾರುತನೆ, ಜೀವನದ

ಬೇಗೆಯನು ತೂರುತ! ಬಾಳು ಚಿರವಲ್ಲದಿರೆ,
ಭೂಮಿ ಚಿರವಲ್ಲದಿರೆ, ಜೀವದಾನಂದವದು
ಚಿರವಲವೇನು? ತೊಳಗುತಿಹ ಚುಕ್ಕಿಗಳೆ,
ಬಾಳ ಕಿರುಗೆಲಸವಿದು, ಜಲಗಾರನೆಸಗುವೀ
ಕಿರುಗೆಲಸವಿದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಂತಿಗಿಂತಲು ಚಿರ.
ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಕಿರಿಯ ಕಾರ್ಯ ಶತಕೋಟಿ
ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಬೆಳಕು; ಲೋಕ ಲಕ್ಷಕೆ ಜೀವ!
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿದು ಬರಿಯ ಮಾಯೆಯಲ್ಲ!
ನಮ್ಮ ಕರ್ಮವು ಬರಿಯ ಕನಸಲ್ಲ!
(ರೈತನು ಜಾತ್ರೆಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.)

ರೈತ

ಜಲಗಾರ,
ಏನಿನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಲಿಲ್ಲವೆ?

ಜಲಗಾರ

ಇಲ್ಲ,
ಕರ್ಮ ಮುಗಿಯುವ ಕಾಲ ಬಂದಿಲ್ಲವಿನ್ನೂ!
ಶಿವನ ಗುಡಿಯಿಂದೇನು ತಂದಿರುವೆ, ರೈತ?

ರೈತ

ಜಲಗಾರ, ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲವೊ ನಿನಗೆ! ಜಾತ್ರೆಯದು
ವೈಭವದ ಜಾತ್ರೆ! ಜನವೇನು! ಧನವೇನು!
ಆ ಗಲಭೆಯೇನು! ನೋಟಗಳೊ ಬಹು ರಮ್ಯ!
ನಾನದನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಯಿಸಲಾರೆ.

ಜಲಗಾರ

ಇರಲಿಯದು.
ಶಿವನ ಗುಡಿಯಿಂದೇನು ತಂದಿರುವೆ?

ರೈತ

ಶಿವನ ಗುಡಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಡಿ! ಏನು ಚಿತ್ರದ ಕೆಲಸ!
ವಿಗ್ರಹವು ಬಲುಚೆಂದ! ಜೋಯಿಸರ ಮಡಿಪಂಚೆ -

ಜರತಾರಿಯಪ್ಪಾ! ಆ ಪರಿಯ ವೈಭವವ
ನಾನಂತು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಜಲಗಾರ

ಅದಂತಿರಲಿ, ರೈತ.

ಶಿವನ ಗುಡಿಯಿಂದೇನು ತಂದಿರುವೆ? ಅದನು ಹೇಳು!

ರೈತ

ಹಳ್ಳಿಯ ಗಮಾರ! ಮೇಲೂರ ಜಲಗಾರ!

ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತು! ಆ ಅಂದ, ಆ ಚಂದ?

ಆರತಿಯ ನೋಡಿದೆನು. ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆಗಳನು

ಬಾರಿಸಿದೆ. ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿದರದನು ಕೇಳಿದೆ!

ಹಣ್ಣಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿದೆ, ಕರ್ಪೂರ ಉರಿಸಿದೆ.

ಹರಕೆಯನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೇನು?

ಜಲಗಾರ

ಅದಂತಿರಲಿ,

ಶಿವನ ಗುಡಿಯಿಂದೇನು ತಂದಿರುವೆ? ಹೇಳು.

ರೈತ

ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಹೂವು ಕರ್ಪೂರ ಕುಂಕುಮ -

ಇವುಗಳನು ತಂದಿರುವೆ.

ಜಲಗಾರ

ಶಿವನ ತರಲಿಲ್ಲವೆ?

ರೈತ

ಮರುಳು ಜಲಗಾರ, ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತೇಕೆ?

(ರೈತನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ ಜಾತ್ರೆಯಿಂದ ಹಿಂದುರುಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾಳೆ.)

ಹುಡುಗಿ

ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ,

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಲ್ಲ, ಕೂಳಿಲ್ಲ!

ಅಪ್ಪ ನೋಡಲು ಜೋಗಿ, ಅಪ್ಪ ನೋಡಲು ರೋಗಿ,

ನನಗಂತು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುವಿಲ್ಲ!
ಕಾಳಿಲ್ಲ, ಕೂಳಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಡುವಿಲ್ಲ,
ಕಾಯಬಾರದೆ ಬಂದು ಕಾವೆನೆಂದಿಹ ಗೊಲ್ಲ!

ಇದ್ದಕ್ಕನೊಬ್ಬಳ ಸಿದ್ದಕ್ಕನೊಬ್ಬಳ
ರಕ್ಕನ ಜವರಾಯ ಮುಕ್ಕಿದನು.
ಇದ್ದಣ್ಣನೊಬ್ಬನು ಮುದ್ದಣ್ಣನೊಬ್ಬನು
ದೇಶ ತಿರುಗಲು ಹೋಗಿ ಹಾಳಾದನು.
ನಮ್ಮ ಕಂಡರೆ ಕರುಬು ನೆರೆಯರಿಗೆಲ್ಲ,
ಕಾಯಬಾರದೆ ಬಂದು ಕಾವೆನೆಂದಿಹ ಗೊಲ್ಲ!

ದನವ ಕಾಯಲೊ ನಾನು, ಕಳೆಯ ಕೀಳಲೊ ನಾನು,
ನರಳುವ ಅವನ ಗತಿಯೇನು?
ಹೇಳುವರಾರಿಲ್ಲ, ಕೇಳುವರಾರಿಲ್ಲ,
ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಕೂಳಿಲ್ಲ, ಗತಿಯಿಲ್ಲ.
ಕವಿದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರಣವೊಂದಿಲ್ಲ,
ಕಾಯಬಾರದೆ ಬಂದು ಕಾವೆನೆಂದಿಹ ಗೊಲ್ಲ!

ಹರಕೆಯ ಹೊತ್ತೆ, ಕಾಣಿಕೆ ತೆತ್ತೆ,
ದೇವರಿಗೆ ಶರಣೆಂದು ಬೇಸತ್ತೆ.
ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಸೋತೆ,
ನನಗಿನ್ನೂ ತಪ್ಪದು ಈ ರೋತೆ.
ಅಯ್ಯೋ ಗೋವಿಂದನೆ, ಬಲ್ಲೆ ನೀನೆಲ್ಲ,
ಕಾಯಬಾರದೆ ಬಂದು ಕಾವೆನೆಂದಿಹ ಗೊಲ್ಲ!
(ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ, ಪಾರ್ವರು ಹರಟುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ.)

ಮೊದಲನೆಯ ಪಾರ್ವ

ಇಂದಾದ ಲಾಭವೇ ಲಾಭ.

ಎರಡನೆಯ ಪಾರ್ವ

ನನಗಂತು

ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹಬ್ಬ: ಹಣ್ಣುಕಾಯಿನ ದುಡ್ಡು,

ತೀರ್ಥ ಮಾರಿದ ದುಡ್ಡು -

ಮೊದಲನೆಯ ಪಾವ್
ನಾನೊಬ್ಬ ಶೂದ್ರನನು
ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡು -

ಎರಡನೆಯ ಪಾವ್
ಅಂತೂ ನಮಗೆಲ್ಲ ಶಿವಗುಡಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಹಿಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ದುಡ್ಡು ಬಟ್ಟೆಗೆ -

ಮೊದಲನೆಯ ಪಾವ್
ಗುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕೆಟ್ಟೆ. ನಡೆ ಬೇಗ. (ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.)

ಜಲಗಾರ
ಜೋಯಿಸರು
ಗುಡಿಯ ನುಗ್ಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಶಿವನ ಹೊರಗಟ್ಟಿ
ನುಗ್ಗುವರು. ಶಿವಶಿವಾ ಗುಡಿಯೊಳಿಡ್ಡರೂ ಕೂಡ
ದೇವರಿಂದತಿ ದೂರವಿಹ ಪಾಪಿಯಂಥವನು?
[ಕಬ್ಬಿಗನೊಬ್ಬನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾನೆ.]

ಕಬ್ಬಿಗ
ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿಹೆ, ಹಳಿಯಲೇಕೆ?
ಸುಖವೆ ಬರಲಿ, ದುಃಖ ಬರಲಿ,
ರೋಗ ಭೋಗಗಳೇನೆ ಬರಲಿ,
ಎಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ಋಣವ ತೆತ್ತು
ಮುಂದೆ ಪುಣ್ಯವ ಬೀಜ ಬಿತ್ತು.
ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಹುಟ್ಟಿದಿಳಿಯನು, ಹಳಿಯಲೇಕೆ?

ಕೊರಗಲೇನು? ಮರುಗಲೇನು?
ಬಿಗಿದ ಬಂಧನ ಹರಿವುದೇನು?
ಸುಖವೆ ಬರಲಿ, ದುಃಖ ಬರಲಿ,
ಜೀವದೆಡರುಗಳೇನೆ ಇರಲಿ,
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ

ಮುಕ್ತಿಗೇರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ.
ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಬಂದ ಬಾಳನು, ಹಳಿಯಲೇಕೆ?

ಕೊಡುವನವನು, ಬಿಡುವನವನು
ಎಂದು ನೀನಿರೆ ಸುಡುವನವನು.
ಗೆಲುವೆ ಬರಲಿ, ಸೋಲೆ ಬರಲಿ,
ನುಗ್ಗು ಮುಂದಕೆ ಇರುವುದಿರಲಿ,
ಅರಿಯ ಕೊಲ್ಲು, ತಿರೆಯ ಗೆಲ್ಲು;
ಇಲ್ಲ, ರಣದಲಿ ಜವಗೆ ಸಲ್ಲ.
ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಬಂದುದಾಯಿತು, ಹಳಿವುದೇಕೆ?

ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಸವಿಯ ಬಾಳು:
ಯಾವುದಿಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಹೇಳು?
ತಿಳಿಯ ಬಾನು, ಹೊಳೆವ ಮೀನು,
ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು, ಬೆಟ್ಟ, ಕಾನು,
ಹರಿವೆ, ತುಂಗೆ, ದಿವಿಜ ಗಂಗೆ,
ಹಾಲು ಮಳೆಯಿದೆ ಬರುವ ಪಿಂಗೆ,
ಕರುಣೆಯೊಲೈ ಎಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ!
ಯಾವುದೆಮಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ?

ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಬಂದ ಬದುಕನು ಬೈಯಲೇಕೆ?
ಒಲಿದು ಕೂಡಿ, ನಲಿದು ಹಾಡಿ,
ನಮ್ಮ ಪಡೆದವನಂತೆ ಆಡಿ,
ಪರವ ನಾವು ಪಡೆವ ಮುನ್ನ
ಪಡೆಯಲೆಳಸುವ ತಿರೆಯ ಹೊನ್ನ!
ಕೊರಗಲೇಕೆ? ಮರುಗಲೇಕೆ?
ಬರಿದೆ ಬಾಳನು ಜರೆವುದೇಕೆ?

(ಕಬ್ಬಿಗನು ತೆರಳುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಬಾಲಕರ ಗುಂಪು ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ.)

ಬಾಲಕರು

ನಾವು ಮರುಳರು, ನಾವು ಕುಡುಕರು,
ಮರುಳುತನವೆಮ್ಮಾಟವು,
ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬರಿದೆ ಸಂಚರಿಪಲಸಗಾರರ ಕೂಡವು.

ಕಾಲಗಗನದಿ ಹಾರಿಯಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ನಾವ್ ಬಾಲರು.
ಹೋಗಲೆಂದೇ ಬರುವೆವು,
ಹೋಗಿ ಮರಳೈತರುವೆವು!
ನಿತ್ಯತೆಯ ಗರ್ಭದಲಿ ಜನಿಸುವ ನಾವು ಲೀಲಾಶೀಲರು:

'ಕರ್ಮಲೀಲೆಯು, ಲೀಲೆ ಕರ್ಮವು' ಎಂಬುದೆಮ್ಮಯ ಧರ್ಮವು;
ಪಡೆವುದೆಮಗೇನಿಲ್ಲವು,
ಕಳೆವುದೆಮಗೇನಿಲ್ಲವು,
'ಲಾಭನಷ್ಟಗಳೊಂದುಮಿಲ್ಲವು' ಎಂಬುದೇ ವರಮರ್ಮವು.

ಹಾಡಿಯಾಡುತ ಕುಣಿದು ನಲಿವೆವು ಹಾಸ್ಯಮಾಡುತ ಕಾಲನ!
ಜವನ ಮೀಸೆಯನೆಳೆವೆವು!
ಕೋರೆಡಾಡೆಯ ಸೆಳೆವೆವು!
ಅಮೃತವುತ್ರರು ನಾವು, ಮೃತ್ಯುವ ಲಕ್ಷವೆಮಗಿನಿತಿಲ್ಲವು!

ಮುಕ್ತಜೀವರು, ನಾವು, ಬಂಧನಲೀಲೆಯಾಡುತಲಿರುವೆವು.
ಲೀಲೆಯೆಂಬುದೆ ಮುಕ್ತಿಯೆ,
ಮರುಳತನವೇ ಶಕ್ತಿಯು;
ಹೀರಿ ಲೀಲಾಮಧುವನೆಲ್ಲರು ಮತ್ತರಾಗಿಯೆ ಬರುವೆವು.

(ಅವರೆಲ್ಲ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಜಲಗಾರನು ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ಜಲಗಾರ

ಸದ್ದಿಲ್ಲದಿರುಳೆನಿತು ಕಣ್ಣೆಡ್ಡಮಾಗಿಹುದು!
ಬನಗಳಂ ಗಿರಿಗಳಂ ಹೊಳೆತೊರೆಗಳೆಲ್ಲಮಂ
ಚುಂಬಿಸಿಹ ಜೊನ್ನೆನಿತು ಚೆಲ್ವಾಗಿದೆ!
ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳೆಂತು ಮಲಗಿಹುದಿಳೆಯೆದೆಯ ಮೇಲೆ!
ಗಗನ ಧೇನುವ ಕೊರಳ ಗಂಗೆದೊವಲಂದದಲಿ,

ತಿಂಗಳಿನ ಪಾಲ್ಗಡಲ ಬಲ್ಲೆರೆಗಳಗ್ರದಲಿ
ತೇಲುತಿಹ ನೊರೆಯುರುಳಿಯಂದದಲಿ, ಒಲಿದವನ
ಸವಿಗನಸಿನಲಿ ಸುಳಿವ ನಲ್ಲೆಯಂಚಲದಂತೆ,
ಮೆರೆಯುತಿದೆ ತಿಳಿಯಾಳದಾಗಸದಿ ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ್!
ವಿಶ್ವದ ಸುಷುಪ್ತಿಯಿದು. ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಶಿವನಂ
ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ. ಸದ್ವಿಲ್ಲದೇಕಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ
ಭಕ್ತಿಲತೆ ಚಿಗುರಿ ಪರಮಾತ್ಮನಡಿಯಲರುಗಳ
ಮುಟ್ಟುವುದು. - ಲೋಕವರಿಯದು ಸಿದ್ಧರೆನಿತಿಹರು
ಜಲಗಾರರಾಗೆಂದು.

(ಹಾಡುತ್ತಾನೆ)

ದಯಾ ನಿವಾಸ ನೀನು,
ದೇವ ದೇವ ಮೈದೋರೈ;
ಸದಾ ಪಿತಾಜಿ ನೀನು,
ಬಾಲ ನಾನು ಕಾಪಾಡೈ.
ಪುರಾಣ ಆದಿ ವೇದ ಯಾಗ ದಾನ
ಮತಾಚಾರದಿ ಚಾಗಯೋಗ ಧ್ಯಾನ
ಅಕರ್ಮ ಕರ್ಮ ಧರ್ಮ
ದಾಸದಾಸ ನಾನರಿಯೆ;
ಎನ್ನಂತರಂಗ ನೀನೆ
ಎಂಬುದೊಂದೆ ಬಲ್ಲೆನ್ನೈ!

ಗಯಾ ಪೂರಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೈ ಜಾತ್ರೈ

ನಾನೊಂದನೊಲ್ಲೆ; ನೀನೆ ಇಲ್ಲ ದೇವ!
ಅನಾದಿ ದೇವ ನಿನ್ನ
ಸೇವೆಯೊಂದೆ ಸಾಕೆನಗೆ!
ಎನ್ನಂತರಂಗದಲ್ಲಿ
ನಿಂತು ನೀನು ಮೈದೋರೈ!

[ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಶಿವನು ಜಲಗಾರನ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮೈದೋರೊತ್ತಾನೆ.]

ನೀನಾರು ಆಕೃತಿಯೆ! ನೀನಾರು? ಯಾರು?
ಮಾನುಷವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅಮಾನುಷವಾಗಿ

ತೋರುತಿಹೆ! ಮಿಣುಕುತಿಹ ತಾರೆಗಳನೇಳಿಸುವ
ಕಂಗಳಿಂದೇಕೆನ್ನ ನೋಡುತಿಹೆ ಇಂತು?
ನೀನಾರು? ನೀನಾರು ಆಕೃತಿಯೆ? (ಬೆದರುತ್ತಾನೆ.)

ಶಿವ

(ಗಂಭೀರವಾಗಿ)

ಅಂಜದಿರು,
ಸೋದರನೆ, ಅಂಜದಿರು; ನಾ ನಿನ್ನ ಬಂಧು!

ಜಲಗಾರ

ಏನು? ನೀನೆನ್ನ ಬಂಧು? ನಾನರಿಯದಿಹ ಬಂಧು!

ಶಿವ

ನಾ ನಿನ್ನ ಜಾತಿ!

ಜಲಗಾರ

ನೀನೆನ್ನ ಜಾತಿ!
ಊರ ಜಲಗಾರ ನೀನು!

ಶಿವ

ಅಂಜದಿರು, ಸೋದರನೆ! ಜಗದ ಜಲಗಾರ
ನಾನು! ಶಿವನೆಂದು ಕರೆಯುವರು ಎನ್ನ!
ಚಣಚಣಕು ಜಗದ ಪಾಪವ ನುಂಗುವನು ನಾನು!
ಪೂರ್ವದಲಿ ಕಡಲ ಕಡೆಯಲು ಹುಟ್ಟಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಂ
ಸುಡುತಿದ್ ಘೋರ ಹಾಲಾಹಲವ ನುಂಗಿದಾ
ನಂಜುಗೊರಲನು ನಾನು! ಪದ್ಮನಾಭನ ನಿಲಯ
ವೈಕುಂಠವದರಿಂದ ರಮಣೀಯವಾಗಿಹುದು!
ಮೇಣೆನ್ನ ಜಲಗಾರತನದಿಂದ, ಸೊದೆಯೀಂಟಿ
ಅಮರರಮರತೆಯ ಹೊಂದಿಹರು; ವಿಶ್ವದಲಿ
ಸೌಂದರ್ಯ ಬಾಳುತಿದೆ. ತೊಳಗುತಿಹ ಚುಕ್ಕಿಗಳು,
ಬೆಳಗುತಿಹ ಚಂದಿರನು, ದಿನದಿನವು ತಳತಳಿಸಿ
ಬಾಂದಳದಿ ಸುತ್ತುತಿಹ ದಿನಮಣಿಯು, ಭೋರ್ಗರೆವ
ಕಡಲುಗಳು, ತಿಳಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತಿಹ ಹೊಳೆಗಳು,

ಮೆರೆಯುವ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಎಲ್ಲವೂ, ಎಲ್ಲವೂ
ಜಲಗಾರನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿವೆ!
ರುದ್ರನಿಂಬರು ಎನ್ನ; ಶಿವನೆಂಬರೆನ್ನ;
ಹೇಸುವರ, ಅಂಜುವರು, ಜಲಗಾರನೆನಲು!

ಜಲಗಾರ

(ವಿನಯದಿಂದ)

ನಿನ್ನನಾ ಶಿವನೆಂದು ನಂಬುವುದೆಂತು? ಹೇ ದೇವ,
ನಿನ್ನೀ ರೂಪಮಂ ನಾನೆಂದುಮಾವೆಡೆಯೊಳುಂ
ಕಂಡರಿಯೆ, ಕೇಳರಿಯೆ, ತಿಳಿದವರು, ಪಂಡಿತರು,
ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವರು ನಿನ್ನ.

ಶಿವ

ಬಿಜ್ಜೆವಳರಾ ಕವಡು ಬಣ್ಣನೆಯ ನಂಬದಿರು,
ಸೋದರನೆ. ಕರುಡನಾದವನಿನನ ಬಣ್ಣಿಸುವ
ತೆರದಿ, ಪಂಡಿತರು ಬಣ್ಣಿಪರು ಕಲ್ಪನೆಯ
ಶಿವನ, ನನ್ನ ನಿಜರೂಪಮಂ ನೋಡಲವರೆಲ್ಲ
ಹೇಸುವರು, ಬೆದರಿ ಹಿಂಜರಿಯುವರು, ಎನ್ನನೀ
ನಿಜರೂಪದಿಂದ ಕರ್ಮದಲಿ ಪೂಜಿಪನು
ನೀನೊಬ್ಬನಲ್ಲದಿನ್ನಾರು ನಾ ಕಾಣೆ!

ಜಲಗಾರ

(ಕೈಮುಗಿದು)

ರಜತಗಿರಿಗೊಡೆಯನಾಗಿಹೆಯಂತೆ; ಕೈಲಾಸ
ಪತಿಯಂತೆ; ಮಕುಟದಲಿ ಹಿಮಕರನ ತೊಟ್ಟಿರುವ
ಶಶಿಧರನು ನೀನಂತೆ, ಜಡೆಯೊಡವೆ ಗಂಗೆಯಾ -
ಗಿಹಳಂತೆ. ಕೊರಳಿನಲಿ ಹಾವುಗಳ ಕಟ್ಟಂತೆ.
ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಗಣ್ಣನುಳ್ಳ ನೀಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ -
ನಂತೆ! ಗಿರಜಾರಮಣನಂತೆ! ವಿಷಕಂಠ
ನೀನಂತೆ! ನೀಂ ಕುಬೇರನ ಮಿತ್ರನಂತೆ!
ಇಂತಿಹನು ಜಗದ ಜಲಗಾರನಹನೆಂತು?
ಇಂತಿಹನೆನ್ನ ಬಾಂಧವನೆ? ಸೋದರನೆ?

ಶಿವ

(ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದಲೂ ದರ್ಪದಿಂದಲೂ)

ಸೋದರನೆ, ಶಿವನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಶಿವನಲ್ಲ!
ಕಾವ್ಯಗಳ ಶಿವನಲ್ಲ! ಕವಿತೆಯಾ ಶಿವನಲ್ಲ!
ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಗಿರಿಜೆಯೊಡಗೂಡಿ
ಸರಸವಾಡುವ ರಸಿಕ ಶಿವನಲ್ಲ! ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ
ಒತ್ತುತಿಹ ಕಸದ ರಾಸಿಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ,
ನಿಂತು, ನರ್ತನವೆಸಗುತಿಹ ತೋಟಿ ನಾನು!
ನಿಜಶಿವನು ಜಲಗಾರ! ನಿನ್ನ ಮುಂದಿಹನು, ನೋಡು!

ಜಲಗಾರ

ಹೇ ದೇವ, ಪಂಡಿತರದೇಕಂತು ಬಣ್ಣಿವರು?

ಶಿವ

ಸೋದರನೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕಂಗಳಿಗೆ ನಾನು
ನೋಡಲು ಕೂರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಅದರಿಂದ
ಚೆಲ್ಲಾಂತ ತಣ್ಣದಿರನೊಡವೆ ಮಾಡಿದರೆನಗೆ!
ಅವರ ಭಾಗಕೆ ನಾನು ಪಾಪಿಯಾಗಿದ್ದೆ,
ಅದರಿಂದ ಗಂಗೆಯನು ತೊಡಿಸಿದರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ,
ತೊಳೆದನ್ನ ಶುದ್ಧಮಾಡಲು ಎಂದು! ಅಸ್ಪೃಶ್ಯನ್
ಆಗಿದ್ದೆ! ಅದರಿಂದ ಹಣೆಗಣ್ಣು ಮುಡಿಸಿದರು,
ಸುಟ್ಟಿನ್ನ ಶುಚಿಮಾಡಲೆಂದು! ರೌದ್ರತೆಯನ್
ಈಯಲೆಂದೆನಗೆ ಉರಗಗಳ ಸುತ್ತಿದರು
ಕೊರಳಲ್ಲಿ, ಜೋಯಿಸರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಶಿವನು
ಮುಟ್ಟದವನಾಗಿಹನು, ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲದೆ, ಗಂಗೆ
ಇಲ್ಲದೆಯೆ, ಹಣೆಗಣ್ಣು ಹಾವುಗಳು ಇಲ್ಲದೆಯೆ,
ಜನಿವಾರ ಬೂದಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆಯೆ, ಶಿವಗುಡಿಗೆ
ಸೇರಿಸರು ಶಿವನಾದ ಎನ್ನ, ಅದರಿಂದ
ನಿಜವಾದ ಶಿವನು, ಜಲಗಾರ ಶಿವನು,
ಶಿವಗುಡಿಯ ಪೀಠದಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ!

ಜಲಗಾರ

ಹೇ ದೇವ, ನೀನು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿರುವೆ?

ಶಿವ

ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವ ಬಡವನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ!
ಉಳುತಿಯವ ಒಕ್ಕಲಿಗನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವೆ!
ಎಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯನು ನನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲಿ ತೊಡಗಿಹನೊ
ಅಲ್ಲಿ ನಾನವನ ಪಕ್ಕದೊಳಿರುವೆ. ಕುಂಟರನು,
ಕುರುಡರನು, ದೀನರನು, ಅನಾಥರನು ಕೈಹಿಡಿದು
ಪೊರೆಯುತಿಹನೆಯಿರುವೆ. ಆ ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ
ನನ್ನ ನಿಜರೂಪದಿಂ ಮೈದೋರಿ ಸಲಹುವೆನು.
ನೀನೆನ್ನ ನಿಜಭಕ್ತನಾಗಿರುವೆ. ಅದಕಾಗಿ
ಕಲ್ಪನೆಯ ರೂಪವನು ತೆಗೆದೊಗೆದು ಬಂದಿಹೆನು
ನೋಡಲ್ಲಿ! ಚಂದ್ರನಂ ಬಿಸುಟಿಹೆನು ಗಗನಕ್ಕೆ!
ಗಂಗೆಯನ್ನೆಸೆದಿಹೆನು ಹಿಮಗಿರಿಗೆ! ಹಾವುಗಳ
ಪಾತಾಳಕಟ್ಟಿಹೆನು! ಹಣೆಗಣ್ಣು ಹಂಚಿಹೆನು
ನೇಸರ್ ಅರಿಲ್ಲಳಿಗೆ! ಭಯಂಕರದ ಮಸಣದಲಿ
ಬಿದ್ದಿಹುದು ಜೋಯಿಸರು ಹಚ್ಚಿದಾ ಎನ್ನ
ಮೈಬೂದಿ! ಚಟ್ಟಗಳ ಕಟ್ಟುತಿದೆ ಅವರೆನಗೆ
ತೊಡಿಸಿದಾ ಯಜ್ಞೋಪವಿತ! ಅವರಿತ್ತ
ಪೊರಕೆಯಂದದ ಶೂಲ ಗುಡಿಸುತಿದೆ ಬ್ರಹ್ಮಗಳ
ಬೀದಿಯನು! ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಶಿವಗಿತ್ತ ದಾನಗಳು
ತೊಲಗೆ, ಉಳಿಯುವನು ಜಗದ ಜಲಗಾರ!
ಊರ ತೋಟಿಯು ನೀನು; ಜಗದ ತೋಟಿಯು ನಾನು!
ಬಾ ಎನ್ನ ಸೋದರನೆ. ನೀನೆನ್ನ ನಿಜಭಕ್ತ!
ನಿನ್ನದೇ ಶಿವಭಕ್ತಿ! ನೀನೇ ಶಿವಭಕ್ತ!
ನೀನೆ ನಾನಾಗಿಹೆನು! ನಾನೆ ನೀನಾಗಿರುವೆ!
ಶಿವ ನೀನು! ಶಿವ ನೀನು!

ಜಲಗಾರ

(ಭಾವವಶನಾಗಿ)

ಶಿವ ನಾನು! ಶಿವ ನಾನು!

[ಮುಂಬರಿದು ಶಿವನ ತೆಕ್ಕೆಯಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ]

ಪರದೆ